

חינוך בפרשה - תרומה

אין כוחנו אלא בפה

התלבטתי למעלה מחודש ימים אודות מאמר זה. כן. יש בקרבנו פצע מוגלתי שחייבים לפתחו ולטפל, לאוורר ולרפא בס"ד. לא נעים, ולמרות זאת בעבור ילד, בחור או כתר שירוויחו מהמאמר, והיה שכרי.

יהודי ראדין סבלו מהצקות של גוים מקומיים. לרוב היו עלבונות, אך גלשו גם לאלימות ממש. התארגנו כמה בחורים וביקשו ללמדם לקח במעשי גמול. באו לרבינו החפץ חיים ז"ע לקבל הסכמה וברכה, והוא דחה מחשבתם, "אין דרכו של עם ישראל להגן על כבודו בידיים. מכה שאדם נותן – פוגעת קודם כל בנשמתו שלו", אמר הצדיק בניחותא, והוסיף "כשיהודי שומר על איפוק ואינו נגרר לאלימות – זהו קידוש השם גדול יותר מכל ניצחון של כוח".

אחרי האסון הנורא ובחור חמד נמחץ למוות תחת גלגלי אוטובוס, בתום 'עצרת' בירושלים, נדדה שנתי מעיני. דמיינתי את האירוע: העצרת הסתיימה, נערים צעירים ותמימים מתגודדים, מפריעים לתנועת כלי רכב שנוסעים ברחוב שכבר נפתח לתנועה, צעירים מוסתים חושבים בתמימותם שבהפרעת הסדר הציבורי 'מקדשים' הם שם שמים'. בחורים נתלו על קידמת האוטובוס, הלמו שמשותיו, צרחו קריאות, ואז... אסון נורא בלתי צפוי. נזדעזעה ארץ ישראל. דיברו ודנו כולם: הנהג, המשטרה, פרקליטות...

ומה איתנו? האם נעשינו אלימים – בכסות של 'לקדש שם שמים'? 'עצרת' נועדה ל'עצרת תפילה', ולא חלילה לפורקן אנרגטי, להזיק ולפגוע. ישיבו לי "זו לא רק 'עצרת תפילה', זו הפגנה". הבה נלמד גמרא! (ר"ה יט.) "פעם א' גזרה המלכות גזרה שלא יעסקו בתורה ושלא ימולו את בניהם ושיחללו שבתות". רבי יהודה בן שמוע, תלמידו של רבי מאיר, התייעץ עם מטרוניתא שכל גדולי המלכות קרובים אצלה, כדת מה לעשות. השיבה לו "בואו והפגינו בלילה". עשו כעצתה, התאספו בלילה תחת ביתה, שעה שגדולי המלכות שהו אצלה "אמרו, אי שמים! לא אחיכם אנחנו, ולא בני אב א' אנחנו, ולא בני אם א' אנחנו? מה נשתנינו מכל אומה ולשון שאתם גוזרין עלינו גזירות קשות? וביטלום!..." הפגינו! קראו! לא זרקו בקבוקים, לא שרפו פחים. קראו בכאב, שפכו לב כמים ברבים, וזכו לביטול הגזירה. זו הפגנת בני תורה!

אוטובוס מלא במוצ"ש ואינו פותח דלתות. מיד יש חברה'מנים 'שִׁמְעִיזִים' לחסום אותו, לנסות לפתוח דלתות בכח, לעקם את ה'ווישרים' ולתלוש את המראות, לעשות נזק כספי. מה קרה לנו? יהודים אנחנו! וכי לרמאללה היינו ולג'נין דמינו? יש בעיה עם חברת האוטובוס ומשרד התחבורה - נטפל ברוח התורה!

ילדינו רואים התנהגותם של בוגרים 'חרדים' ולומדים דרכים שלא שערם אבותינו! ראיתי לאחרונה כאשר נהג אוטובוס לא עצר ברח' חזו"א בב"ב כי התחנה 'מבוטלת' עקב עבודות בכביש. ילדי חיידר מנוסעי האוטובוס החלו להתפרע, לצרוח על הנהג "ערבי.... (ועוד מילים מגונות)" ולפרוץ את הדלתות בכוח. רבותי! הבה נעצור בזמן! מחר יעשו כך להורים, למלמדים, למנהל, לאדמו"ר... ואולי כבר החל הנגף...?

בפרשתנו נערכים לבניית המשכן. איזו קדושה! שמשכן העדות' - עדות שהקב"ה מוחל על חטא העגל! עם זאת, הקב"ה מצווה "וַיִּקְחוּ לִי תְרוּמָה!" ממי? מאת כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִדְבְּנוּ לָבוֹ! ובתרגום יונתן מחדד: "מִן כָּל דִּיתְרָעִי לְבִיָּה וְלֹא בְּאֵלְמוּתָא" רק בטוב! גם להשגת מטרה נעלה זו – לא באלימות! לא במקומנו!

האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב ז"ע ביקר באר"י לפני שנים רבות. ערך 'טיש' בליל שבת בבימ"ד ב'מאה שערים'. בחוץ התגודדו נערי שוליים שהפריעו מאוד. היו מתלמידיו שחשבו 'להגיב'... עצר הרבי הק' את מהלך הטיש והחל לומר בלחש את ניגון אביו הק' ה"ד - "בני, בני, בני, אל תלך בדרכ איתם...". שח לי חסיד שזכה ונכח שם שזה נחרט בנפשו לנצח! זהו חינוך יהודי!

גם בשעה שהלב בוער, דרך התורה נשארת דרך של מילים ולא של הרמת יד ופגיעה. די לדחיפות פרועות בהלוויות גדולי ישראל, וימי הילולא במקומות הקדושים. שילמנו מחירים כבדים וכואבים, מיותרים! נשתדל 'לבטל מנהג' זה, שאינו דעת תורה. יהיו הדברים לעילוי נשמת הקרבנות התמימים.